

REPUBLIKA KAZACHSTANU

INFORMACJA O WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ POLSKA – KAZACHSTAN



1. INFORMACJE OGÓLNE

Powierzchnia: 2.724,9 tys. km². Ludność: 18,034 mln (1.07.2017). Stolica: Astana. Waluta: tenge (KZT); oficjalny kurs NBK (27 sierpnia 2017 r.): 1 USD = 332,85 KZT, 1 EUR = 392,86 KZT

Wybrane organy władzy państwowej i administracji:

- Prezydent Republiki Kazachstanu – pan Nursułtan Nazarbajew
- Premier Republiki Kazachstanu – pan Bachytżan Sagintajew
- I Wicepremier Republiki Kazachstanu – pan Askar Mamin
- Wicepremier, Minister Rolnictwa – pan Askar Myrzachmetow
- Minister Gospodarki Narodowej – pan Timur Sulejmenow
- Minister ds. Inwestycji i Rozwoju – pan Żenis Kasymbek
- Minister Energetyki – pan Kanat Bozumbajew
- Minister Finansów – pan Bachyt Sułtanow

Wybrane regionalne porozumienia integracyjne i preferencyjne zawarte przez Kazachstan: Wspólnota Niepodległych Państw, Euroazjatycka Unia Gospodarcza, Szanghajska Organizacja Współpracy.

W grudniu 2015 r. Kazachstan przystąpił do **Światowej Organizacji Handlu** (WTO).

W dniu 21 grudnia 2015 r. Kazachstan jako pierwszy kraj w Azji Centralnej (AC) stał się stroną Umowy o Pogłębionym Partnerstwie i Współpracy z Unią Europejską (EPCA). Umowa dotyczy wyznaczonych 29 obszarów współpracy - począwszy od kwestii politycznych, przez bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne do zagadnień handlowych i gospodarczych, w tym zagadnień dot. inwestycji i rozwoju infrastruktury.

2. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO KAZACHSTANU

	2013	2014	2015	2016	2017 (I-VI)
PKB (mld KZT)	35 999,0	39 675,8	40 884,1	46 971,2	20 935,8
PKB (dynamika)	106,0	104,3	101,2	101,0	103,6 ¹
PKB (per capita, tys. USD)	13,8	12,8	10,5	7,7	-
Deficyt budżetowy (% PKB)	2,0	2,7	2,2	1,6	-
Dług publiczny (% PKB)	12,9	14,9	21,6	22,0	-
Inflacja (%; średniookresowa)	4,8	7,4	13,6	8,5	3,8 ²
Bezrobocie (w %)	5,2	5,0	5,0	4,9	4,9
Eksport (mld USD)	84,7	79,4	45,9	36,7	23,1
Import (mld USD)	48,8	41,2	30,5	25,1	13,5
Napływ BIZ do Kazachstanu (mld USD)	24,0	23,7	14,7	20,6	5,4
Kazachstańskie BIZ (mld USD)	8,7	3,3	7,0	4,4	0,9

Źródło: Komitet ds. Statystyki Ministerstwa Gospodarki Narodowej RK

¹ Dane za styczeń-marzec 2017r.

² Dane za czerwiec 2017 r. w stosunku do grudnia 2016 r.

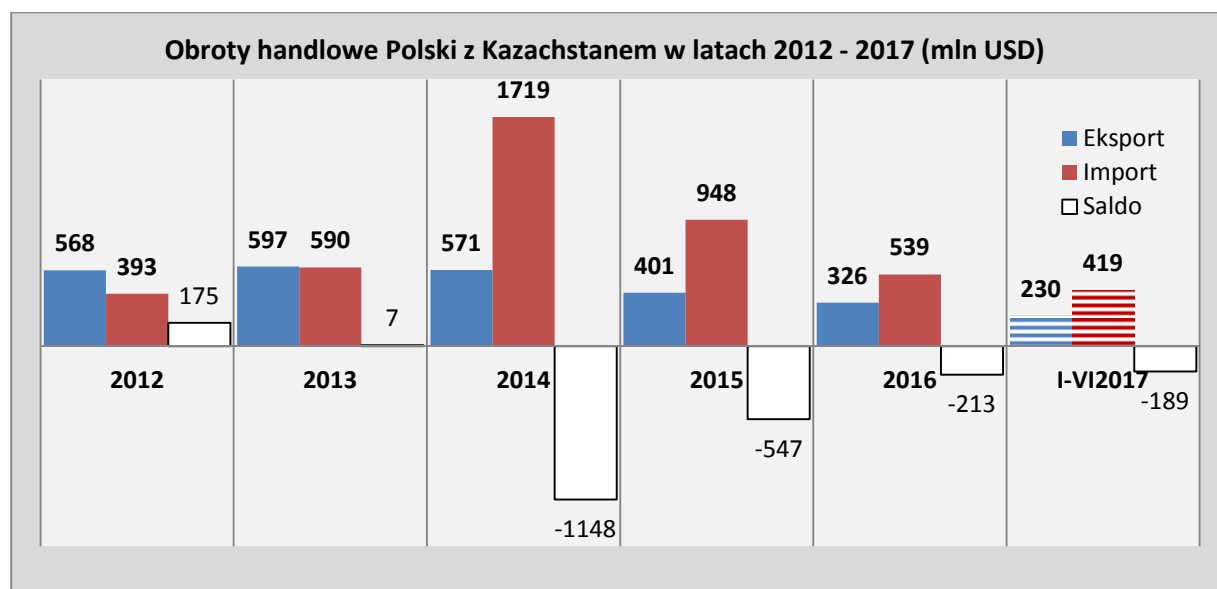
3. RAMY PRAWNO-TRAKTATOWE DWUSTRONNEJ WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Do najważniejszych umów regulujących polsko-kazachstańską współpracę gospodarczą należą:

- „Umowa o partnerstwie i współpracy ustanawiająca partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kazachstanu, z drugiej strony”, podpisana w Brukseli dnia 23 stycznia 1995 r. (Dz. Urz. UE L 196 z 28.07.1999, str. 3, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 58, str. 56, z późn. zm.);
W państwach członkowskich UE trwa proces ratyfikacji „Umowy o wzmocnionym partnerstwie i współpracy między Unią Europejską oraz jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kazachstanu, z drugiej strony, podpisanej w dniu 21 grudnia 2015 r. w Astanie (Dz. Urz. UE L 29 z 04.02.2016, str. 3)”;
- „Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o współpracy gospodarczej”, podpisana w Astanie w dniu 6 lipca 2005 r. (M.P. z 2006 r., Nr 13, poz. 171, data wejścia w życie: 21 stycznia 2006 r.);
- „Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji”, podpisana w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 584, data wejścia w życie: 25 maja 1995 r.);
- „Konwencja między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku”, podpisana w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 586, data wejścia w życie: 13 maja 1995 r.)

4. WYMIANA HANDLOWA POLSKI Z KAZACHSTANEM

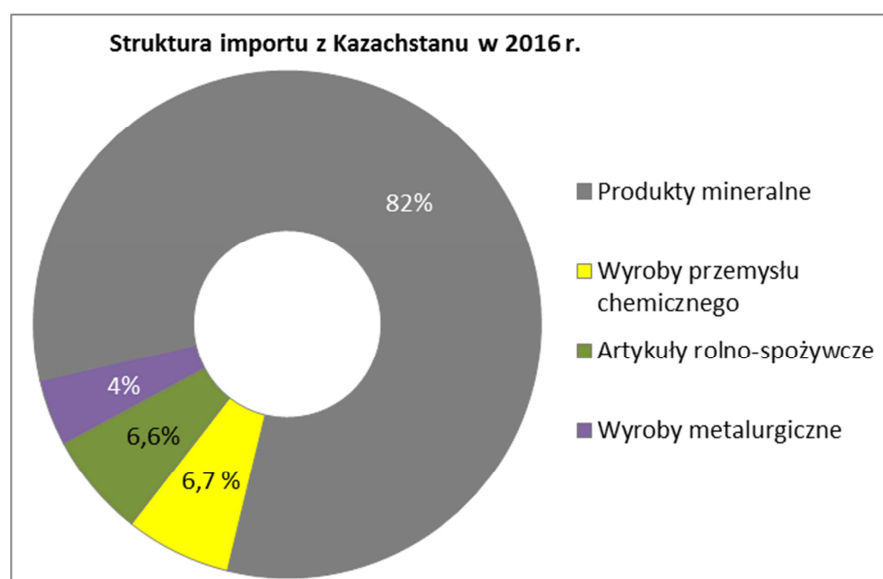
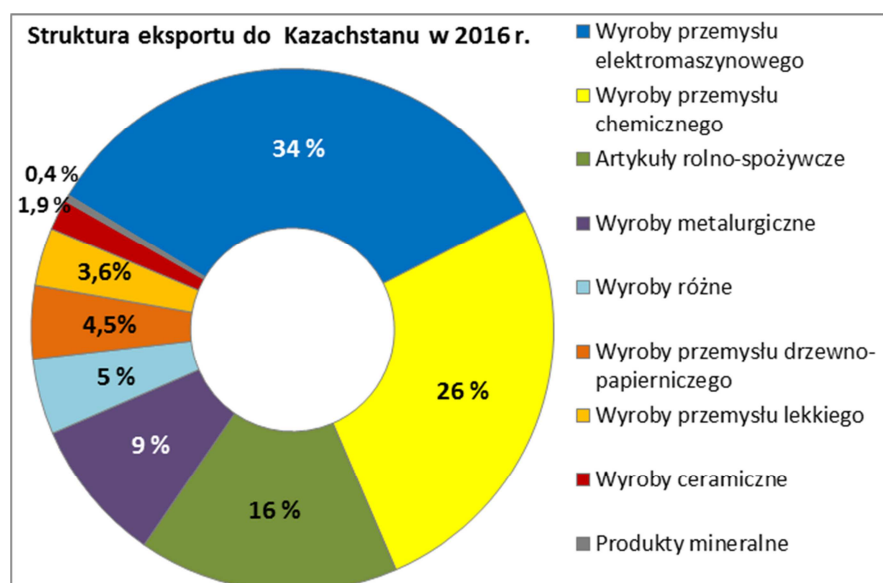
Republika Kazachstanu jest głównym polskim rynkiem eksportowym w regionie Azji Centralnej, zajmującym również ważne miejsce w relacjach z krajami wschodnimi (4 pozycja) oraz polskiej ekspansji eksportowej na rynkach azjatyckich (8 pozycja).



Opr.: DWM MR wg GUS

Wg danych GUS za I półrocze 2017 r. polski eksport do Kazachstanu wyniósł 230 mln USD (wzrost o 49 %), natomiast polski import z Kazachstanu – 419 mln USD (wzrost o 83 %).

W polskim eksporcie do Kazachstanu ważną rolę odgrywają towary klasyfikowane w grupie wyrobów przemysłu maszynowego, rolno-spożywczego (w tym głównie owoce), przemysłu elektromaszynowego oraz chemicznego (w tym produkty farmaceutyczne, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe). Import z Kazachstanu tradycyjnie zdominowany jest przez dostawy produktów mineralnych.



5. WSPÓŁPRACA INWESTYCYJNO-KAPITAŁOWA

Polskie inwestycje bezpośrednie w Kazachstanie stanowią relatywnie niewielki odsetek ogółu bezpośrednich inwestycji zagranicznych lokowanych w tym kraju. Sytuację tę mogą jednak poprawić realizowane i planowane inwestycje polskich firm, m.in. w kazachstański sektor naftowo-gazowy i przemysł farmaceutyczny. Generalnie poczynając od 2011 r. do 2014 r. wśród polskich inwestycji bezpośrednich występował trend rosnący, i tak w 2011 r. wartość polskich BIZ brutto w RK wyniosła 15,9 mln USD, w 2012 r. – 16,7 mln USD, w 2013 r. – 19,1 mln USD, w 2014 r. – 42,8 mln USD. W 2015 r. wartość polskich bezpośrednich inwestycji zmniejszyła się o 7,1 mln USD i wyniosła 35,7 mln USD, a w 2016 roku – 25,9 mln USD.

W Kazachstanie zarejestrowanych jest ok. 190 podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału polskiego o różnej formie własności, podczas gdy w 2004 r. takich podmiotów zarejestrowanych było 73, a w 2002 r. - 42. Najważniejszym obszarem działalności polskich firm w Kazachstanie jest sektor farmaceutyczny, następnie branża chemii budowlanej, oraz branża naftowo-gazowa.

Polskie firmy obecne są także w sektorze elektroenergetycznym, infrastruktury szynowej, materiałów budowlanych, budownictwie, sprzętu medycznego. Z kolei, wg danych Narodowego Banku Kazachstanu, inwestycje kazachstańskie w Polsce na koniec września 2015 roku wyniosły ogółem 70,4 mln USD. Generalnie wśród kazachstańskich inwestycji bezpośrednich występuje malejący trend: w 2008 r. wyniosły one 24,9 mln USD, w 2011 – 0,4 mln USD, w 2013 r. – 0,2 mln USD, a w 2014, 2015 oraz 2016 r. nie były rejestrowane. Jednym z sektorów kazachstańskich inwestycji w Polsce są linie technologiczne dla przemysłu spożywczego.

6. WARUNKI DOSTĘPU DO RYNKU KAZACHSTAŃSKIEGO.

Taryfa celna

Od 1 lipca 2010 r. Republikę Kazachstanu, jako członka EaUG, obowiązuje Wspólna Taryfa Celna (WTC). Opiera się ona, podobnie jak taryfa Unii Europejskiej, na Zharmonizowanym Systemie Określania i Kodowania Towarów w handlu zagranicznym (HS). Taryfa zawiera jedną kolumnę ze stawkami bazowymi (na poziomie 10-cyfrowym HS), stosowanymi w imporcie towarów z krajów trzecich, którym została przyznana Klauzula Najwyższego Uprzywilejowania (KNU). Do krajów tych należy również Polska.

Taryfa celna Kazachstanu obejmuje 11 812 krajowych pozycji taryfowych (na poziomie 10 znaków), z czego 2 441 pozycji taryfowych dotyczy rolnictwa, a 9 371 pozostałych.

Przed utworzeniem Unii Celnej, średni poziom taryfy celnej w RK wynosił 6,2%. WTC w odniesieniu do Kazachstanu spowodowała wzrost poziomu ceł zewnętrznych. Średnia stawka wzrosła o 4,4%. Natomiast w związku ze wstąpieniem do WTO w grudniu 2015 r. Kazachstan obniżył ją znowu do średniego poziomu 6,5%, wobec obowiązującego w EaUG poziomu 10,4%. Jednakże dla towarów rolno-spożywczych średni poziom ceł wynosi obecnie 10,2% (wobec poziomu 17%, obowiązującego w ramach EAUG), dla towarów przemysłowych zaś od 5,6% do 8,7%. Kazachstan zakończy realizację swoich zobowiązań w zakresie harmonizacji stawek celnych w ciągu 5 lat od daty przystąpienia do WTO.

Informacje, dotyczące stosowanych na terytorium EaUG jednolitych ceł na produkty, a także ceł na produkty wwożone spoza państwa EaUG można uzyskać na stronach Komisji Euroazjatyckiej: www.eurasiancommission.org. Informacje o taryfie celnej (na konkretny produkt) należy wyszukiwać wg pozycji i kodów towarowych (kod CN).

Ograniczenia taryfowe

W Kazachstanie, na podstawie decyzji Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej, od 1 stycznia 2014 r. obowiązują kontyngenty taryfowe na przywóz niektórych towarów, importowanych do wszystkich krajów EaUG. Kontyngenty taryfowe oznaczają, iż pewną ilość towarów wwozi się przy zastosowaniu obniżonych stawek celnych, a import towarów przekraczających ustaloną wielkość podlega wyższej stawce celnej. Wwóz towarów na zasadzie obniżonych stawek celnych realizowany jest na podstawie licencji. Kwot nie stosuje się w stosunku do dostaw towarów z krajów WNP.

Kontyngenty taryfowe na import mięsa obowiązujące w 2017 r.

- mięsa wołowego, świeżego, schłodzonego lub mrożonego – 21 tys. t;
- mięsa i podrobów jadalnych z drobiu zamrożonego, objętego pozycją 0105 – 128 tys. t,
- drobiu domowego żywego, to znaczy ptactwa z gatunku *Gallus domesticus*, kaczek, gęsi, indyków i perliczek oraz mięsa i podrobów jadalnych z drobiu objętego pozycją 0105, świeżego, schłodzonego lub zamrożonego – 12 tys. t.

Kazachstan stosuje cła eksportowe m.in. na niektóre metale, stal i żelazo, ropę naftową i produkty ropopochodne, skóry, wełnę.

Od 1 marca 2016 r. obowiązują zmienne stawki eksportowe nałożone na ropę i produkty naftowe w zależności od ceny światowej:

- a) aluminium – 15% (ale nie mniej niż 100EUR/t),
- b) żelazo, stal, szyny kolejowe – 18,33% (ale nie mniej niż 18,33EUR/t do 29 listopada 2017 r.),
- c) odpady i złom metali nieżelaznych – 15% (ale nie mniej niż 15EUR/t do 29 listopada 2017 r.),
- d) odpady i złom miedzi – 30% (ale nie mniej niż 330EUR/t do 29 listopada 2018 r.),
- e) skóry i wełnę – 500EUR/t do 29 listopada 2017 r.

Cła eksportowe nakładane na surowce mają na celu zdywersyfikowanie kazachstańskiego eksportu i zwiększenie udziału w nim dóbr przetworzonych, zapewniają także niebagatelne wpływy do budżetu.

Ograniczenia pozataryfowe

Depozyty importowe

Od importerów wymaga się wpłacenia zaliczki na poczet cła przed wwozem towaru na terytorium Kazachstanu. Oczywiście w rezultacie jego wpłacenia następuje zamrożenie środków pieniężnych importera, które mógłby on przeznaczyć na prowadzenie bieżącej działalności.

Licencje

W Kazachstanie licencjonowaniem objętych jest 87 obszarów działalności gospodarczej wymagających otrzymania pozwolenia. Szczególne problemy zgłaszają firmy zagraniczne, starające się o certyfikaty I kategorii na roboty budowlane i inżynierskie. Wymaga się od nich poświadczenia posiadania doświadczenia w realizacji projektów budowlanych na terenie Kazachstanu, co powoduje, że firma, która dotychczas nie prowadziła w tym kraju żadnej działalności, musi wchodzić w joint-venture z firmą kazachstańską bądź dokonać akwizycji takiego podmiotu, aby de facto pozyskać zamówienie.

Certyfikaty i świadectwa

Kazachstan jako członek Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej wprowadza stosowne procedury przywozowe. Każdy importer (także producent krajowy) określonych rodzajów towarów, ma obowiązek uzyskać świadectwo rejestracji produktu do sprzedaży na terenie Kazachstanu.

W Kazachstanie certyfikacją zajmuje się Komitet Regulacji Technicznej i Metrologii w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju (www.memst.kz).

Kwestiami spożywczymi i weterynaryjnymi, w tym uzgadnianiem certyfikatów weterynaryjnych zajmuje się Urząd Państwowy „Komitetu Inspekcji Państwowej w Kompleksie Agropromysłowym” Ministerstwa Rolnictwa Republiki Kazachstanu (www.mgov.kz).

Jednolite obowiązkowe wymagania w stosunku do produkcji i procesu produkcji opisane są w regulacjach technicznych UC (RT UC), mających bezpośrednie zastosowanie na terytorium krajów członkowskich Unii. Docelowo na całym obszarze unii celnej obowiązkową oceną zgodności zostanie objętych 230 rodzajów produktów. Będą też stosowane jednolite i obowiązkowe formy dokumentów oceny zgodności (deklaracje zgodności i certyfikaty zgodności z przepisami technicznymi unii celnej). Szereg istotnych informacji i aktów prawnych znajduje się na stronie Departamentu Technicznego Regulowania Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej: <http://eec.eaeunion.org/ru/act/txnreg/deptexreg/Pages/default.aspx>.

Wykazy

Decyzją Komisji Unii Celnej zostały stworzone następujące wykazy produktów: wykaz produktów, podlegających obowiązkowemu uzyskaniu certyfikatu zgodności w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 7 kwietnia 2011 r. nr 620 z późn. zm.), wykaz towarów podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r. Nr 299), wykaz jednolitych wymagań dla towarów, podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r.), wykaz jednostek certyfikujących i laboratoriów badawczych (ośrodków) w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (na terytorium Kazachstanu) (Decyzja Unii Celnej z 18 czerwca 2010r Nr 319, dostępny pod adresem: <https://portal.eaeunion.org/odata/7519>).

Środki ochrony rynku oraz zakazy importu/eksportu

Kazachstan, jako członek EaUG, stosuje wspólny system środków ochrony handlu, czyli środków antydumpingowych, antysubsydyjnych i ochronnych przed nadmiernym importem. Zarówno środki, jak i procedura ich nakładania oparte są na rozwiązaniach przyjętych w porozumieniach WTO. Środków ochrony handlu nie stosuje się do towarów pochodzących z państw członkowskich WNP, będących stronami Traktatu o strefie wolnego handlu w ramach WNP z 18 października 2011 r., na warunkach określonych w artykule 8 tego porozumienia.

7. PERSPEKTYWICZNE KIERUNKI WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Do perspektywicznych obszarów współpracy handlowej i inwestycyjnej pomiędzy polskimi i kazachstańskimi firmami można m.in. zaliczyć budownictwo przemysłowe (budowa linii kolejowych, autostrad, rozbudowa i modernizacja rafinerii, a także infrastruktura związana z poszukiwaniem i eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu ziemnego), rolnictwa (w szczególności przy zakładaniu sadów owocowych, w tym jabłoniowych (nie wykluczamy zakładania wspólnych przedsiębiorstw sadowniczych na zasadzie joint-venture) oraz budowy silosów zbożowych, innych magazynów, w tym chłodni do przechowywania produktów rolnych), przetwórstwo rolno-spożywcze (przetwórstwo mięsne, owocowo-warzywne, piekarnictwo, linie do przelewania napojów, w tym również nie wykluczamy zakładania wspólnych przedsiębiorstw lub inwestycji ze 100% kapitałem polskim). Polska strona gotowa uczynić wkład w projektach transportu szynowego, modernizacji elektrowni węglowych i taboru autobusowego, jak również wymiany informacji i doświadczeń w zakresie wdrażanych w obydwu krajach programów wspierania eksportu i pozyskiwania inwestycji zagranicznych.

8. WSPIERANIE POLSKIEGO EKSPORTU I DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Ze względu na znaczenie rynku kazachstańskiego i potrzebę wspierania interesów polskich przedsiębiorców w Kazachstanie powołana została – na podstawie umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o współpracy gospodarczej – Polsko-Kazachstańska Komisja Międzyrządowa ds. Współpracy Gospodarczej. Komisja zajmuje się m.in. oceną stanu współpracy w poszczególnych obszarach, proponowaniem nowych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój dwustronnej współpracy, a także proponowaniem sposobów rozwiązania kwestii problemowych w stosunkach dwustronnych. Dotychczas przeprowadzono siedem posiedzeń Komisji – ostatnie w dniach 14-15 kwietnia 2016 r. odbyło się w Warszawie.

9. POLSKIE PLACÓWKI EKONOMICZNO-HANDLOWE W KAZACHSTANIE

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP
Kierownik WPHI, Radca Włodzimierz Kurowski
050059 Ałmaty, Republika Kazachstanu
ul. Zatajewicza 72
tel.: (+7727) 264 79 11
fax: (+7727) 260 90 32
e-mail: almaty@trade.gov.pl
www.kazakhstan.trade.gov.pl

Wydział Polityczno-Ekonomiczny Ambasady RP
01000 ul. Sary Arka, 15, Business Centrum „ISKIER”
Astana, Republika Kazachstanu
tel.: +7 (7172) 90 10 11
fax: +7 (7172) 90 10 12
e-mail: astana.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.astana.polemb.net